

KISMOTOR

A VILLAMOS KISMOTORGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

III.évfolyam 4 szám

1959.április 15.

Az első szabad

Az első világháború négy nyomasztó éve után 1919-ben ünnepelte meg dolgozó népünk az első szabad május elsejét.

Lepozunk vissza negyven évet a történelem könyvében és nézzük meg, hogyan ünnepelte meg a felszabadult proletáriátus ezt a nagy eseményt.

A Vörös Ujság május 1. számának vezércikkében az alábbi részleteket olvassuk:
"Május elseje.

Május elseje a nemzetköziségnek, a társadalmi forradalomnak, a proletárszolidaritásnak ünnepe. A munkásosztálynak világszerte való hatalmas megmozdulása május elsején ezt a testvériséget, ezt a forradalmi együttérzést dokumentálják.....

A mostani május elseje a szocializmus győzelmi útjának ünnepe. A világforradalom folyamatában, a proletáriátus nemzetközi felszabadulásának előestéjén a májusi ünnep a forradalmi cselekvés, a forradalmi nemzetköziség, a világforradalom győzelmének ünneplése.....

Es már nem ünnep lesz a szó köznepi értelmében, hanem forradalom. Bécsben a szocializmus árulói megtiltották a munkásság forradalmi ünnepének méltó és impozáns megtartását, Párizsban nagy katonai csapatösszevonásokkal készül fel a burzsoázia a munkásság forradalmi ünnepére, a nemzetköziségnek, a tettek, a forradalom nemzetköziségének ünnepe a mostani május.

A magyarországi proletáriátus májusi ünnepe elszántságának, szilárdságának, meg nem ingatható forradalmiságának legyen a szimbóluma. A nemzetközi forradalom szelleme lüktessen ebben a május elsejében. A világforradalom elszánt és fanatikus hite lobogjon ebben az ünnepben. Minden proletárban dobbanjon meg osztályos társainak sorsa, a kapitalizmus és a háború minden nyomorúságaira emlékezzen és ez a visszaemlékezés tegye acélossá öklét, kegyetlenné és öntudatosná osztályharcát!"

Igy írt a Vörös Ujság 1919 május 1-én. Az 1919 május 3-1 számában pedig a következő részleteket olvassuk az ünnepről:

" A proletárforradalom májusi ünnepe.

....Emberemlékezet óta Budapest ilyen szépen még nem volt feldiszipve....A legkisebb mellékutca mindegyik házcskájá csekély, mint a nagy körutak képe magán viselte az ünnepség hangulatát és külső díszét....Milyen nagy ut vezet a május elsejé munkaszünet tiszteletétől a mostani májusig, amikor kormányrendelet mondta ki az általános munkaszünetet, s hivatalosan ünneplik meg a proletáriátus ünnepét....

....Egyhő fényű, friss koratavasszi napra ébredt Budapest proletáriátusa az idej május 1-én. Reggel negyedhat órakor nyolc katoná zenekar és kétszáz színházi zenész az Internacionálé és a Marseillaise hangjaival járta be az egész várost....Röviddel hét óra után a főváros huszonnyolc gyülekezési helyén már megkezdődött a csoportosulás....Korán reggel már nyolc repülőgép szállt fel, hogy felülről figyeljék meg a gyülekezések rendjét. A változatos és színes napnak első eseménye már kora reggel kezdődött. Néhány perccel nyolc óra után álltek fel indulásra az Andrássy-uti futóverseny résztvevői....első lett a Munkás Testvér Egyesület egyik csapata....

....Kilenc óra után néhány perccel kezdődött a munkásság felvonulása és szakadtlanul tartott déli egy óráig. Néhány perccel azután, hogy az Andrássy-ut torkolatánál feltűnt az uttesten az első felvonuló oszlop, a mellékutkákból beáradó tömeg zászlóiból valóságos vörös rengeteg alakult, amely egyre szaporodva....közeledett a Milléniumi emléké felé....a külföldi szocialisták hatalmas tömegei....élén a német szocialisták haladtak....kitörő örömmel fogadta a közönség az orosz elvtársakat....egy óra tájban a .... csepeli munkások utolsó osztagai zárják be a menetet. De még órák múltán is hatalmas tömeg lepte el az Andrássy-utat....a mint végtelen folyam ontotta a város a proletár tömegeket a Városliget zöld térségeire....Az Iparcsarnok előtt Landler elvtárs beszélt....

....Elvtársak! Aki egyszer a napba nézett, az nem tud hozzászokni a bűzös petróleumlámpához....aki egyszer összetörte a kapitalizmust, nem fog soha vállalkozni arra, hogy újra felépítse....

A Milléniumi pályán Bíró Dezső elvtárs beszélt: Ez az első május - mondotta, amelyet nem a munka rabszolgái, hanem szabad munkások ünnepelnek meg....Nincsen az az erő a földön, amely a kapitalizmus, a militarizmus uralmát vissza tudná állítani.

....A Margitsziget a gyermekeké, ez volt a mai nap programjában...Vidám kacajtól, hangos végig a sziget....ahogy vonulnak...a régi világ mostoha gyermekei, az új világ dődelgetett kedvencei....

....Vörös május elsejére tündéri fényben gyultak ki a lámpaszemek. Este 9 óra tájban a Gellérthegy citadellájáról felröppent az első petárda....tűzgömbök robbantak, szikráztak, a tűzijáték cikázó villámai néha egy pillanatra nappali világosságot derítettek a budai és pesti partre...Késő éjjelig az utcán maradt Budapest dolgozó népe."

....Milyen nagy ut vezet a munkaszünet tiszteletétől a mostani májusig, amikor kormányrendelet mondta ki az általános munkaszünetet, s hivatalosan ünneplik meg a proletáriátus ünnepét....írja a Vörös Ujság.

És milyen nagy ut vezetett 1919-től 1945-ig, amikor ismét megszűnt a visszaállított munkaszüneti tilalom és május 1. ismét a proletáriátus nemzetközi ünnepévé vált.

Midőn a közeljövőben a felszabadulás óta immár a tizenötödik szabad május elsejét ünnepeljük gondolatban szálljunk vissza ezekre a nehéz időkre és hajtsuk meg az elismerés zászlóját azok előtt, akik ezekben a nehéz időkből is megünnepelelték a proletáriátus nagy ünnepét.

A Vörös Ujság 1919.V.1. és 3. számaiból.

A TÁRSASÁG határozatai...

Mihályfi-Kovács György riportorozata.

Bondi Sándor: a Bejövő-áru "MEOS"-ss, már tízéve a vállalat dolgozója. Szakmája: műszerész. 1952-óta "MEOS-1" munkakörben dolgozik. A Tanácsköztársaság védelmében ő is fegyvert fogott. Bondi Sándor régi munkásmozgalmi ember. Munkaközben keresztük fel. Munkaasztalán az éppen akkor érkezett nagymennyiségű sománchuzal tekercsek minőségét ellenőrizte - munkatársával együtt. Bondi elvtársat kértük mondja el a negyven évvel ezelőtti eseményeket. Hallgassuk meg...

Hatan voltunk testvérek... az első világháború kitörésekor apámat elvitték katonának. 1917. elején Albániában eltűnt az apám. Hosszu ideig nem tudtunk róla semmi hírt. Szegény anyám sokat bánkodott és sirt apám után. 1918 év végén apám megkerült és beteg hazaérkezett. Nagyon hamar megismertük a szegénységet a nyomort.

A Tanácsköztársaság megalakulása után március végével, hat társammal együtt otthagytuk az iskolát és bevonultunk a kelenföldi laktanyába. A kelenföldi laktanyából háromheti kiképzés után a hatvani cukorgyárba vezényelték századunkat és mint vörösről teljesítettem ott szolgálatot.

A századparancsnokunk egy kelenföldi ember volt. Név szerint Gyárfás Jenő, vagy Ernő. A felsőhadvezetés utasítására június közepén parancsot kaptunk, hogy a csehek által megtámadott miskolci vasutállomás védelmében vegyünk részt. Hosszu hetekig tartó harc után, baltenyérlővést kaptam és mint sebesült visszakerültem a hatvani hadikórházba. Itt ért engem a Tanácsköztársaság bukása, ahonnan a románok elől bujkálva augusztus 6-7-én kerültem vissza Budapestre.

Ezzel az 1919-es Veteránokról szóló riportunkat beis fejezzük.

Emlékinnap

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltása 40. évfordulójának tiszteletére vállalatunk MSZMP. Vezetősége március 20-án bensőséges Emlékinnapot rendezett - melynek elnökségében gyárunk Veteránjai - akik 1919-ben fegyverrel kezükben védtek a proletárdiktatúrát is helyet foglaltak.

Az elnöki megnyitó után Laczkó József igazgató elvtárs tartotta meg az ünnepi beszédet, melyben az évforduló jelentőségét méltatta.

Utána Vető Gyula párttitkár elvtárs adta át a Veteránoknak Népköztársaságunk Elnöki Tanácsa által adományozott Tanácsköztársasági emlékérmét, majd az öt Veteránt, öt fiatal leány üdvözölte virágcsokorral.

Ezen kedves epizód után a kiváló dolgozókat jutalmazta meg a Vállalatvezetőség.

Az emlékinnap hivatalos része ezzel véget is ért. A kulturálisorban gyárunk népszerű Horváth Ferije énekszámával, színjátszóink pedig a Játék című egyfelvonásos színművel és három villámtréfával szórakoztatták a közönséget.

Színjátzóink közül a Ciffi - Csizi - Api - Imi együttes, Szabó Mária és Lendvai Ágnes és még sokan mások vették ki részüket a sikerből. Majd megszólalt a tánczene, megindult a kedélyes beszélgetés, kvaterkálás és a tánc, mely jó hangulatban a késő esti órákig tartott.

Krónikás

MÉG EGYSZER AZ

ÜZEMI

tevékeny pihenésről

A Testnevelési Tudományi és Tanács folyóiratának a "Sport és Tudomány"-nak 1959. április havi számában az alábbi tudósítás jelent meg:

"A Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság és más országok nyomán nálunk is bevezetik az "üzemi tornát". Egyelőre kísérletképpen a Villamos Kismotorgyár négy üzemrészében tartják meg. A munkaidő felében kinyitják az ablakot, a dolgozók 5-7 perven át tornáznak. Minden üzemrészben a megfelelő felüditő, kiegészítő, esetleges munkasértalmakat ellensúlyozó mozgásokat végeznek, mégpedig igen nagy kedvvel, lelkesedéssel. A minden különösebb felszerelés, sporteszköz nélkül végrehajtható könnyű mozgás üditő hatását máris érzik, ami érthető, hiszen erről a külföldi szakirodalomban megjelent alapos orvosi ellenőrző vizsgálatok és üzemi teljesítmények ellenőrző adatai is bizonyosságot tesznek".

A cikket négy fénykép illusztrálja, mely a szerszámüzem dolgozóit, ahol gyárunkban először indult meg az "üzemi tevékeny pihenés" munka és tornászás közben örökíti meg.

De nemcsak a szaksajtó érdeklődését keltette fel a megindult akció, hanem a napilapokét is. Az Esti Hírlap már kétizben közölt képes riportot a gyárunkban megindult mozgalomról és a Népszava fotoriportere is kinjárt gyárunkban.

Április 9-én pedig a Televízió készített felvételeket több üzemrészünkben. Mint hírlik a közeljövőben a Rádió és Filmiroda is ellátogat gyárunkba.

Mi vagyunk az érdeklődés központjában, mert hazánkban a mi gyárunkban vezették be először ezt a mozgalmat. De ez az elsőség arra kötelez minket, hogy azt jól végzett munkánkkal meg is tartsuk.

Április 7-én a Vállalatvezetőség értekezletet hívott össze az "Üzemi tevékeny pihenés" mozgalom munkatervének összeállítására, mely azt részletesen ki is dolgozta.

A munkaterv gondoskodik az üzemi felelős és az oktatók kijelöléséről, a tevékeny pihenés anyagának kéthetenkénti kijelöléséről és annak az oktatók részéről való próbálásáról. Meghatározza a torna időpontját mindhárom műszak részére /I. 10 óra 30 perc; II. 18 óra; III. 1 órától/. Meghatározza az üzemvezetők és a művezetők tevékenységét és ellenőrzését. Szabályozza a tevékeny pihenő hasznának felmérését.

A mozgalom propagálását pedig a hangos hirdőn, a fali újságokon, a Kismotoron és a termelési értekezleteken keresztül kívánja végrehajtani.

Mindazok végrehajtásáról az értekezleten kijelölt üzemi felelős Tiszai István, Sportegyesületünk népszerű elnöke fog gondoskodni, akit a még kijelölendő helyettese fog támogatni nehéz és felelősségteljes munkájában.

Végül állandó szakfelügyelőnek Kovács Gézát a Testnevelési Tudományos Tanács munkatársát - a mozgalom megindítóját kérte fel az értekezlet, kit gyárunk összes dolgozóinak nevében szeretettel köszöntünk és sok sikert kívánunk neki a mozgalom tovább terjesztéséhez.

Sz.I.

SZOCIALISTA

MUNKAVERSENY

A szocializmus építésének és gyors fejlődésének legfőbb motorja a munkaverseny. Az ellenforradalom előtti munkaversenyek pozitív eredményei mellett voltak hiányosságok is, amelyek felnagyításával az ellenforradalom a szocialista munkaversenyt is utszéli módon gyalázta. A hazugságok legmúltabb cáfolatát a szocializmushoz hű magyar dolgozók legjobbjai adták ezzel, hogy már a konszolidáció első idejében önkéntesen szocialista munkaversenyt terveztek az ellenforradalom okozta károk mielőbbi helyrehozására. Az önkéntes szocialista munkaverseny eredményességét legjobban az 1958 évi tervek túlteljesítése mutatja.

A Villamos Kismotorgyár dolgozói jó munkájuk alapján a vállalat tervét 103.5%-ra teljesítette, s ezzel jelentősen hozzájárult ahhoz a 750 millió Ft-hoz amennyivel több nyereséget fizetnek az államnak a Kohó és Gépipari üzemek a terven felül.

A munkások napi keresete a gépiparban 2.6%-kal volt több 1958-ban, mint az 1957 év harmadik negyedében. A februárban lezajlott munkaverseny is pozitív volt. A régi értelemben vett módon senki sem szervezi papíron a vállalásokat, hanem alulról jövő kezdeményezés alapján a dolgozók az üzemrész legfontosabb tennivalóira tesznek felajánlásokat. Vállalatunk a Pártkongresszus tiszteletére éves felajánlást tett, amelyben többek között vállalta, hogy termelési tervét másfél % -kal kb. egymillió forinttal túlteljesíti. Az előírt önköltségi tervünket pedig 0.5%-kal csökkentjük. Ezenkívül, hogy vállalatunk minél gazdaságosabban termeljen különböző felajánlásokat tettünk a műszaki fejlesztés, az anyagtekerékosság és a munkavédelem terén. A vállalt felajánlásnak biztosítékai: azok a felajánlások, amelyeket a műhelyek, az osztályok tettek, egyéni és csoportos vállalások terén.

Felkérjük vállalatunk valamennyi dolgozóját, hogy ahol a Pártkongresszus tiszteletére még nem történtek vállalások, csatlakozzanak a már megalakult brigádmozgalomhoz és segítsék elő a vállalások túlteljesítését. A februári munkaverseny aktívák értékelték ki az 1958 második félévi munkaverseny eredményeit is. Megállapították a legjobb osztályokat és legjobb műhelyeket. Az értékelés szerint első lett a szerkesztés és a Gemeter tekeréselő, melyek dolgozói a nyereségrészesedésnél 15%, második helyezést a főkönyvelőség és a szerzőműhely, akik 10% és harmadik lett az üzemgazdasági osztály és a szerelés, akik 5% emelő tényezőt kaptak a nyereségrészesedési fizetés alapján, jó munkájuk jutalmazásként.

Az egyéni értékelések alapján 3 dolgozónkat kiváló dolgozó jelvénnel és 2 heti fizetéssel, 16 dolgozónkat pedig kiváló dolgozó oklevéllel és 1 heti fizetéssel jutalmaztuk, jó munkájuk eredménye alapján.

Az 1959 első félév eredményét az egyéni teljesítmények realitásosabb értékelése következtében tervszerűbben tudjuk felmérni és ezen keresztül reméljük, hogy az eredmények növekedése alapján fokozni tudjuk a jutalmazások mérvét is. További terveink vannak erre vonatkozólag, hogy kiváló dolgozóinkat jutalom utazásban is részesítsük.

Kérjük vállalatunk összes dolgozóját, hogy a maguk területén tegyenek meg mindent önköltségünk csökkentése és az egy főre eső termelés növekedése érdekében, hogy az idei 13 napos nyereségrészesedésünk az ez évi eredményeink alapján ennél magasabb lehessen.

Üzemi Bizottság

MI ÚJSAJG MŰHELYEK BEN ?

Több ízben megírtuk már ebben a rovatban, hogy az egyes műhelyek dolgozói írják meg műhelyük eseményeit és problémáit, hogy így ez a rovat dolgozóink hangja legyen.

Kérésünk eddig süket fülekre talált. Most azonban megtört a jég és egyik lelkes fiatal dolgozónk Béni Lajos elvállalta, hogy mint az öntőde, sajtoló, lemezeli és bakelit műhelyek levelezője: állandóan tudósítani fogja lapunkat ezen műhelyekről.

Miően vállalásáért örömmel üdvözljük és ahhoz sikert kívánunk - a többi műhely dolgozóit arra kérjük, kövessék példáját és végre alakuljon ki a műhely levelezői gárda.

Tudósításait az alábbiakban közöljük:

"Március 27. délután két óra. Az öntőde, sajtoló, lemezeli és bakelit műhelyek dolgozói a lemezeli műhelyben gyülekeznek. Mindenki vidám, derűs. A grafitos és bakelitporos arcokról le lehet olvasni, hogy örömmel ünnep ez a mai nap.

A pénztárból kijött elvtársnő előtt lista és borítékhalmoz. Sipos elvtárs bevezető szavai után megkezdődik az 1958 évi nyereségrészesedés kiosztása. Az egész évben végzett jó munka eredménye nem maradt el. A 13 munkanapnak megfelelő osztalék bár kevesebb volt az előző évinél - mégis osztatlan örömet és megelégedést keltett. Államunk minden reakciós híresztelés ellenére megtartotta adott szavát. És most rajtunk a sor: úgy dolgozzunk, hogy mához egy évre még boldogabbak és megelégedettebbek legyünk a nyereségrészesedés kifizetésekor.....

.... Kedves, megkapó jelenetnek lehettek szemtanúi a sajtoló és lemezeli műhely dolgozói húsvét szombatján. A férfi dolgozók által gyűjtött összegből a műhelyvezetőség kicsi, átlátszó műanyagtojásokat vásárolt, benne két miniatűr nyuszival és kiosztotta a nődolgók között.

Nehéz szavakat találni annak az őszinte, önfelelt örömmel a leírására, amit ez a kedves kis ajándék keltett. Azt hiszem, ez a kis jelenet a dolgozók igaz, őszinte együttérzésének példája".

BRÜSSZELBEN jártam

Félek semmi újat nem tudok már írni róla, hiszen az elmúlt évben minden ujság tele volt elsősorban a világkiállításról, másodsorban a Brüsszelről szóló cikkekkkel.

Mivel én abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy a kiállítás regyogása már nem kápráztatta el szememet, megpróbáltam a tárgyilagos szemléző szemével megfigyelni mindent, amit a rendelkezésemre álló idő megengedett. Ezekből a megfigyelésekből írok most néhány kisebb részletet.

Mindenekelőtt utazásom céljáról. VOX 14/4 típusjellel készített üzemünk 50 db centrifugahajtó motort. Ezeknek a próbatermi mérésénél kellett jelenlennem, hogy a felmerülő műszaki kérdésekre azonnal válaszolhassak.

A vállalat akinek részére a motorokat szállítottuk, maga is egy motorgyár. Tekintettel arra azonban, hogy egy viszonylag kis üzem, ár szempontjából nem tud versengeni a nagyobb külföldi vállalatokkal. Ezért ahhoz a külföldön gyakran alkalmazott taktikához folyamodott, hogy a motorokat elcsóbban termelő gyártól - jelen esetben a mi gyárunktól megvásárolja és utána mint saját termékét adja el. Így a gyár átalakul kereskedelmi vállalattá, de csak belsőleg, mert a külszín szerint továbbra is mint gyár szerepel, annál is inkább, mert előző termékei bizonyos hírnevet szereztek számára, ami a továbbiakban is biztosítja a zavartalan értékesítést. Mivel kinttartózkodásom alatt csupán azt az egy gyárat volt szerencsém belülről megtekinteni, így erről is írok néhány sort.

A gyárnak két telephelye van. Az egyik, a város belterületén, a tényleges motorgyártó részleg. Területe a mi gyárunk negyede, régítípusú erősen lehasznált gépekkel, egyedi módszerrel, komolyabb szerszámozás nélkül termelnek. Gyártott típusaik is olyanok, melyeket gyártásra mondhatnám "kézből" történő gyártásra alkalmassak. Új típus kialakításával már nem foglalkoznak, szerkesztésük üres.

A másik gyártelep lényegesen nagyobb, de majdnem teljesen kihalt. A mintegy 50x50 m-es forgácsolóműhelyben lévő kb. 100-150 forgácsológép körül mindössze két gépen dolgoznak. A többi bezsirozva várja jobb sorsa elérésének idejét.

Magára a városra egyébként jellemző, hogy belterületében gyárak nincsenek. Ennek valamint az igen gyakran hulló esőnek köszönhető, hogy a házak tiszták, a vakolat hosszú éveken keresztül megtartja eredeti színét. A járdák is feltűnően tiszták, eltekintve a városban uralkodó kutyakultusz elmaradhatatlan melléktermékeitől. Mint kiderült a járdákat és a falak terméskő alját általában hetenként felsurolják szappannal, kefével. A kutyakultuszra jellemző, hogy nemcsak az emberek, hanem a kutyák testi sértését is a törvény pénzbírsággal bünteti.

Láttam eredeti belga típusú verekedést. Ez abból áll, hogy a két fél kifejezetten uri modorban szidja egymást esetleg órákon keresztül, miközben vállal lökdösi egymást. A pofonig általában ritkán jutnak el, mert a már tulságosan heves pofonni akár felet a veszélyeztetett fél gyengéden figyelmezteti, hogy egy pofon 500 frankba kerül...

A villamosokon a felszállás hátul, leszállás középen és elől van. Az ülőkiszáraz nem kéri kiabálva a jegyet, igaz nincs is rá szükség, mert szó nélkül mindenki megváltja. Általában az emberek udvariasak egymással. Az utcáson forduló gépkocsi vezetője tagadóan rázta fejét, amikor intettem, hogy előttem menjen el. Megállt és udvariasan mutatta, hogy csak utána.

A kocsis és motorvezetés nincs jogositványhoz kötve. A nagy és gyors forgalom miatt ugyanis csak az merészel vezetni, aki valóban tud is. Ezenkívül a rendőrség a legkisebb szabálytalanságot is igen komoly pénzbírsággal bünteti. Karambolt míg kiolt voltam nem láttam. Amint mondják a karambolokat leginkább a motorosok, főleg a mopedmotorosok /Moped, kis robogó/ okozzák. A komolyabb sérülések elkerülését célozza a rendőrség rendelkezése, amely szerint motorosok kötelesek bukósisakot viselni. Ha valaki nem visel és nem csinál karambolt, nem büntetik meg, de ha karambolozik és megsérül akkor a szabálytalanság büntetésén kívül külön fizet azért, mert nem viselt bukósisakot. Mindenesetre meglehetősen komikusan néznek ki a kis Mopedeken futkosó idős nénik, fiatal gyerekek fejükön az óriási fehér, kék, piros bukósisakkal.

A városban rengeteg az izléses tiszta kisvendéglő és söröző. Állva fogyasztás sehol sincs. Talán ez a magyarázata, hogy nem lehet látni részeg embert az utcán düllöngélni, de az is lehet, hogy a részegek mind kocsiban ülnek, mivel a rendőrség megengedi a gépkocsivezetőknek a szeszfogyasztást 1%-os szesztartalomig. Egy ilyen szesztartalmu ember járni már alig-alig, kocsit vezetni viszont még meglehetősen jól tud, mivel azt ülve kell végezni. A kocsik az engedélyezett utcákban a járda mellett parkiroznak, a belvárosban különösen az esti órákban olyan sűrűn, hogy egy-egy "kikötni" kerülő kocsi néha 10-15 percig köröz azon a környéken, ahol megállni szándékozik, míg valahol egy elinduló kocsi helyére beállhat.

Éppen ezért, mint mondják, ha egy család moziba indul kocsival és a moziól 15 perc gyalogjárásnyira lakik, akkor elég a kocsival a mozi kezdése előtt 20 perccel elindulni, mivel a kocsit 3 perc alatt a mozinál van, 10 perc alatt talál a környéken parkolóhelyet és onnan szerencsés esetben 10 perc alatt már odaér a moziba /gyalog/ és így mindössze 5 percet késik. Az óriási áruházakban sokkal nagyobb a kínálat, mint a kereslet. Sehol nincs sok vásárló. Az elárúsító hölgyek fiatalok és csinosak. Az áruházakban az emeleteket mozgólépcsők kötik össze.

Az időjárás meglehetősen kiegyensúlyozott. Télen nagyon ritkán csökken a hőmérséklet $+5^{\circ}\text{C}$ alá és nyáron ritkán emelkedik $+25$ fölé. Csak a régi öregek emlékeznek arra, hogy egyszer az ő idejükben a leesett hó több napig nem olvadt el. Mint már említettem sok az eső és nagyon gyakran a köd. A köd, a sok eső és a változatosság hiánya az emberek kedélyállapotát is befolyásolja. Komorra, lehangoltá válnak, különösen azok, akiknek nem áll módjukban utazni. A kiegyensúlyozott időjárás eredményezi, hogy az emberek mindig őszi-tavaszi jelleggel öltözködnek. Télikabát nem divat.

Ha már a divatnál tartunk, hölgyeknél a háromnegyedes kosztüm, túsarku cipő, férfiaknál tühegyes cipő, rövid 3 gombos zakó és felhajtó nélküli szűk nadrág a divat. Persze főleg fiataloknál.

Szellemesek hűvösebb időben a nagyobb vendéglők előtt elhelyezett szabad terraszok, ahol a tetőn elhelyezett infralámpák kellemes melegénél üldögélnek a söröző emberek.

A belváros és a főutvonalak világítása a múlt évben Budapesten is bevezetett ostornyél fénycsöves világítással van megadva. A belvárosban azonban ezek csak kis részét képezik a körvilágításnak. Az igazi nagyvárosi ragyogást a kirkatok és a neon vagy fluoreszcensz reklámfények okozzák. Gyönyörű az esti kivilágítás a városháza téren. /Grand Place/. A négyszögletes teret körülvevő Gót stílusban épült, aprólékos aranyozott díszítésű épületeket rejtett fényzőrök világítják meg és a sötét háttérből impozánsan emelkedik ki a karsu városház torony.

A kirkatokat nézve ugyanez látszik mint az áruházakban. Óriási kínálat és gyenge kereslet. A kirkatokat megtömvé látjuk a világ minden tájáról érkezett árukkal. Békésen álldogál egymás mellett a motorkerékpár szaküzlet kirkatában a 250-es csehszlovák Jáwa, a magyar Pannonia, a francia Gilera, az angol BSA, a német Viktória, a többi jó hírű motorkerékpár.

A háztartási gép szaküzlet teljes egészében kirkat. A hatalmas teremben a háttér felé lépcsőzetesen emelkedő dobogóhoz látható az univerzális konyhagéptől kezdve a vibrációs aromaszűrőn keresztül a mosógépekig minden. Az Elekthermax /magyar/ padlókeféző két nagybátyja az AEG és a Siemens padlókeféző között huzódott meg szerényen. Az irányzat egyébként a mosógépeknél a centrifugával való egybeépítés és az automatizálás. A padlókefézőnél és a porszívónál pedig az, hogy a padlókeféző egy kicsit port is szívjon, a porszívó pedig egy kicsit padlót is keféljen.

Az élelmiszerüzletekben a sokféle sajátos belga felvágott /pástétom/ mellett mindenütt megtalálható a magyar gyulai kolbász és a téliszalámi is. Egyébként a nemzeti husételük a félig sült marhahus. Ez a magyarzata, hogy a husok közül a marhahus a legdrágább. Legolcsóbb a sertéshus. Az úri házaknál vajjal, a szegényebeknél olajjal főznek. A rendkívül olcsó zsírt, nem is tudom mire használják fel. A magyar presszó rendszerű feketét nem kedvelik, csak a forró vízzel készített igen híg kávéfőzést. Ötletes a fűszerüzletben kapható csomagolt tea. A 10 dekás csomag tea 1/2 dekás kis papírzacskókba van csomagolva. A zacskókra zsinor van erősítve. A kis zacskót bedobjuk a forró vízbe, a zsinor kint marad. Amikor a tea megfőtt a szétázatlan papírzacskóban lévő teát kidobják. Ötletes, higiénikus. És végül nem tudom megállni, hogy a kiállításról, helyesebben a kiállítás helyéről ne mondjak néhány szót.

A városon kívül levő királyi tulajdonban lévő kiállítási területre villamoson utaztam ki. Rajtam kívül talán még hárman voltak a kocsin. Az otthoniaknak már nincs mit nézni, a külföldiek részére pedig még nem kezdődött meg a turista szezon. A kiállítás területe úgy néz ki, mint egy város bombázás után. Az építmények nagyrészt már teljesen lebontották, másrészt pedig éppen akkor bombázták toronydaruból leejtett 5 mázsa vasgolyóval. Egy-egy épület /nemzetek pavilonja, francia pavilon, Atomium/ kivételével minden épületet le kell bontani.

A tetejét ki kell simítani és az egész területet be kell füvesíteni. Ez volt a területkölcsonadás feltétele. A kopárrá vált kiállítási terület közepén impozánsan emelkedik ki a 102 méter magas Atomium. Ennek nagyszerűségét leírni nem lehet. Az első üvegezett közcsarnokból a 40 személyes lift 12 mp. alatt repített fel a legfelső gömbben kialakított kilátóba. Az ablakoknál vannak elhelyezve a 15-szörös nagyítású távcsövek, melyeken 1 frank bedobás után kb. 1 percig lehet gyönyörködni a környék szépségeiben. Az idő letelte után az óramű bezárja a fényrekeszt.

A kilátóból körbetekintve a lerombolt kiállításra megpróbáltam az előzőekben fényképeken és filmen látott részleteket egy egészévé összeépíteni. Még így is nagyszerű volt.

Fájó szívvel mondtam búcsút a technika csodás építményének és egy nappal később egész Brüsszelnek.

Kenéz Ernő

Fordíjja-e?

- ....mi a "Hármas Kis Tükör" ?
- ....ki volt Hárún ar-Rasíd és mi örökíti meg az emlékét ?
- ....mi az Atheneum az ókorban; magyar vonatkozása a XIX század első felében, majd a második felében ?
- ....mi a Labirintus meghatározása, ki építette és ki részére, ki élt benne, ki és kinek a segítségével tudott oda behatolni ? Mi az embertani meghatározása ?
- ....mi a mágia ?
- ....mikor virágzott a román stílus - mi a legjellemzőbb eleme - hazánkban, melyek a legnevezetesebb román stílusú épületek ? /legalább három sorolandó fel/.
- ....mikor vezették be a sebészetben az altatást ?
- ....ki volt és mikor élt Erdősi Syilveszter János, hol volt iskolaest és mik a főbb művei ?
- ....mi a fehér és piros rózsá harca, mettől - meddig tartott és kinek a trónra lépése vetett véget annak ?

A válaszokat kérjük május 9-ig a Szerkesztőbizottság felelőséhez Szabó Istvánhoz /szerszámüzem/ eljuttatni.

A beérkezett válaszokat kiértékeljük, májusi számunkban közzétesszük és a legeredményesebb megfejtő részére jutalmat adunk.

+ + + +

A márciusi számunkban közzétett keresztrejtvény helyes megfejtése.

Vízszintes 1. "Még üveges szemmel sludtek a boltok". Tóth Árpád: Köruti hajnal című verséből.

Függőleges 11. "Nyugszik a vad hús forrás tövében". Vörösmarty Mihály: Szép Ilonka című verséből.

A nyolc megfejtő közül sorshuzás útján a könyvjutalmat Radányi Endréné kapta.

Böngésző

A májusi szám részére cikkeket május 9-ig vesszünk át.

Kérjük dolgozóinkat, hogy cikkeiket, javaslataikat, bíráleteiket ezen időpontig juttassák el a szerkesztőbizottsághoz.

A lapot 6 tagból álló bizottság szerkeszti.

Felelős: Szabó István

Készült: Sportszakszorosító Üzemében

Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky ut 36-38.

Felelős kiadó: A vállalat igazgatója.

Ára : 20 fillér

Képzőművés:

BRÜSSZELI lépcsőlap

RA32: 0211

EZ A TITKA A BRÜSSZELI UTCAK TÍZTASÁGÁNAK...

KÖZLEKEDÉSI TÖRVÉNY:
ROBOCÓK, MOPED-ÉK VELETÉSE
CSAK BUKÓSISAKKAL TÖRTÉNGET!!

ÓÓÓÓ!

KUTYAKULTUSZ - AVAGY BRÜSSZEL „TÉRDEN ALUL”!...

